

Amasya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
2(1), 262-278, 2013

<http://dergi.amasya.edu.tr>

AGSL Ud Eğitimine Yönelik Kadın Ud Eğitimcilerinin Görüşlerinin İncelenmesi

Çağhan Adar*

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye

Alındı: 25.02.2013 - Düzeltildi: 25.05.2013 - Kabul Edildi: 30.05.2013

Özet

Müzik eğitimi gelişmeye açık kültürel değerlerine önem veren bireylerin ve toplumların yaşantısında etken bir unsur olarak yer almıştır. Ülkemizde müzik eğitimi; amatör, mesleki ve genel müzik eğitimi olarak üç farklı adlandırma altında fakat birbiriyle doğrudan ilişkili olarak sürdürülmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde ud eğitimine yönelik kadın ud eğitimcilerinin, ud eğitiminde ne kadar etkili oldukları, erkeklere göre eğitimde ne tür farklılıkları olduğu, uyguladıkları yöntem ve kullandıkları teknikler, öğrencilerin bakış açıları ve düşünceleri, eğitimdeki eksiklikler, kullanılan kaynaklar ve çevrenin bayan ud eğitimcilerine bakış açılarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın sonunda elde edilecek verilere ulaşabilmek için görüşme formu tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın ud eğitimine yönelik alanlarında yapılan çalışmalara katkı sağlayacağı ve alanında özgün bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Ud, Kadın, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri

Giriş

Eğitim insanın doğduğu anda başlayan bir süreçtir. Bu süreç aile ile başlar, çevre ve okul ile devam eder. “Eğitim, etimolojik olarak, kişiyi bir yere, bir düzeye götürmek, sevk

* Sorumlu Yazar: Tel: 533 7225259, E-posta: cadar@aku.edu.tr
ISSN: 2146-7811, ©2013

etmek anlamı taşımaktadır. Daha somut bir deyişle eğitim, kişilere, belirli davranışların, bilgi ve becerilerin kazandırılma sürecidir.” (Bilgin, 1984:55). Eğitim bir toplumun kültürel değerlerinin kuşaktan kuşağa aktarılmasında en önemli faktörlerden birisidir. “Bireyin yaşantısına davranış kazandırma sürecidir.” (Tarlabası, 2001:204). Eğitim, “Bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerlerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır.” (Tezcan, 1992:3). Sonuç olarak eğitim, doğumdan ölüme kadar devam eden bir etkileşim sürecidir.

Müzik Eğitimi

Müzik kişilerin sosyal ve kültürel alanda gelişmelerini sağlayan en önemli faktörlerden birisidir. “Müzik eğitiminin sosyal ve kültürel amaçları vardır. Bunlar kendi kültürünü ve değişik kültürleri tanıma ve müzik tarihinde yaşanan süreci algılamadır.” (Morgül, 2001:10). Müzik eğitimi daha doğduğumuz andan itibaren söylenen ninniler ve şarkılarla başlamaktadır, hatta doğduktan sonra kulağımıza okunan ezan ve ninelerimizin söylediği ninnilerle daha doğar doğmaz Türk Müziği ezgileriyle tanışmış oluruz ve o melodiler beynimizde bir yerlerde yer ederler. “Müzik eğitimi bilindiği gibi, temelde insana müzik ile ilgili davranış kazandırma sürecidir. Müzik eğitiminde diğer branş eğitimlerinden farklı olarak hem sanat hem de bilim bir arada öğretilmektedir. Bu yönüyle müzik eğitimcisinin görevi diğer dallara nazaran iki kat daha artmaktadır.” (Somakçı, 1999:53).

“Müzik eğitimi insandan insana değişiklik gösterebilir. Kimi insan müzik ile kültürünü, dünyaya bakış açısını ve insanlarla olan ilişkilerini geliştirirken, bir diğeri sadece dinlemekle yetinir.” (Adar ve Türkmen, 2009:58). Her insanda müziği algılama düzeyi farklılıklar göstermektedir. Bu nedenle de müzikte çeşitli eğitim düzeyleri bulunmaktadır. Bu düzeyler sırasıyla, genel müzik eğitimi, amatör müzik eğitimi ve profesyonel müzik eğitimi olarak üç ana başlık altında incelenebilir.

Genel Müzik Eğitimi

İnsanların dünyaya geldiği andan itibaren duymaya başladıkları anda başlar ve hayatının her evresinde devam eder. “ Genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde, her yaşta herkes için gereklidir, zorunludur ya da zorunlu olmak zorundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan “asgari ortak-genel kültür” ün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir...” (Uçan, 1997:31). “Okullarda uygulanan genel müzik eğitimi, sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli olan asgari-ortak müzik kültürünü kazandırmayı öngörür.”(Say, 2005:361)

Amatör Müzik Eğitimi

Müziğin hangi türü olursa olsun hiçbir çıkar gözetmeksizin, yalnızca kendi zevki ve kendini tatmin etmek amacıyla yapılan müzik türüdür. “Bu eğitim zorunlu değildir, tam tersine, bireylerin kendi isteği, ilgisi ve yatkınlığından yola çıkarak onlara fırsat ve olanak sağlamayı öngörür. Gelişkin ülkelerde amatör müzik eğitimine katılan insanların geniş kitleler oluşturulduğu görülür, bu nedenle onlar toplumun “müzikal gövdesi” kabul edilir.”(Say, 2005:361). Amatör olarak müziği gönül verenler kendilerini geliştirmek için çeşitli dernekler, vakıflar ve kurumlar bünyesinde bulunan korolara(belediye ve valiliklerce kurulmuş olan mûsikî cemiyetleri) katılarak buralarda faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Profesyonel Müzik Eğitimi

Müziğin diğer eğitim alanlarından farklı olarak bu alanda eğitim alan kimse, bunu yalnızca hobi veya kültürel etkinlik olarak değil, ileride bir müzik eğitimcisi, yorumcusu veya bestecisi olmak isteyenler bu alanda eğitim alırlar. “Profesyonel müzik eğitimi, müziği meslek olarak seçen belli düzeyde yetenekli kişilere yöneliktir; dolayısıyla mesleğin gerektirdiği müzikal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Bu alan, bestecilik ve yorumculuk gibi müzik sanatçılığı eğitimini ve müzik bilimcilik, müzik öğretmenliği, müzik teknolojisi eğitimi kapsar.” (Say, 2005:361)Bu amaçla ülkemizde Anadolu güzel sanatlar liseleri, konservatuvarlar, müzik eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakülteleri kurulmuştur.

Türk Müziği Eğitimi

Türkler, çok eski zamanlardan beri Türk müziğine önem vererek, onu korumak ve geliştirmek için çaba harcamışlardır. Bu nedenle Türk Müziği eğitimine büyük önem vererek bunu desteklemişlerdir. Günümüzde birçok üniversite, AGSL, özel dernek ve kuruluşlara ait özel musiki okulları Türk Müziği eğitimine devam etmişlerdir.

Osmanlı döneminde de Türk müziği önemli bir yer tutmakta idi. Bu nedenle bu eğitimi alacak kişiler için birçok kurum açılmış ve zamanın ileri gelenleri tarafından desteklenmiştir.

Adar (2008), çalışmasında Türklerin, Osmanlı döneminde müzik eğitimi için çeşitli isimler altında birçok eğitim kurumları kurmuşlarına değinmiştir. Bunlardan bazılarını şu şekilde sıralamıştır;

- Enderûn-ı Hümayûn
- Mevlevihâneler
- Tekkeler
- Camiler
- Mehterhâne-i Hümayûn
- Özel dersaneler ve ev toplantıları
- Dârülelhan

Dârülelhan'dan başka İstanbul'da birçok özel Türk Mûsikîsi Okulu açılmış ve dönemin ünlü musikişinasları bu okullarda öğretim yaptırmışlar ve öğrenim almışlardır (Ak, 2002).

O dönemdeki okulları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Dârülelhan
- Terakki-i Mûsikî Mektebi
- Gülsen-i Mûsikî Mektebi
- Darüttali-i Mûsikî
- Darü'l Feyz-i Maiki
- Üsküdar Mûsikî Cemiyeti
- Darü'l Mûsikî-i Osmanî
- Besiktas Mûsikî Kulübü
- Darü'l Mûsikî

Mesleki Müzik Eğitim Kurumları

“Türkiye de müzik eğitimi “örgün (okul içi)” ve “yaygın (okul dışı)” olarak düzenlenmekte, “genel” ve “mesleki” olmak üzere iki ana çerçevede planlanıp uygulanmaktadır.” (Uçan, 1994:41). Mesleki olarak müzik eğitimi alacak olan bireylerin, bu kurumlarda eğitim görebilmeleri için askeri derecede bir yeteneğe sahip olmaları gerekmektedir. Bu yeteneğe sahip olan bireyler mesleki müzik eğitimi alabilmek için çeşitli kuruluşlara bağlı olan özel okullarda ya da Mili Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde bu eğitimi alabilmektedirler. Türkiye’de müzik eğitimi vermekte olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri aşağıdaki tablolar da gösterilmiştir (URL-1, 2012).

Tablo 1. Mesleki müzik eğitimi veren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri tablosu

<i>Lise Adı</i>	<i>Lise Adı</i>	<i>Lise Adı</i>	<i>Lise Adı</i>
<i>Adana AGSL</i>	<i>Adıyaman AGSL</i>	<i>Aksaray AGSL</i>	<i>Ankara AGSL</i>
<i>Antalya AGSL</i>	<i>Aydın AGSL</i>	<i>Balıkesir AGSL</i>	<i>Bartın AGSL</i>
<i>Bingöl AGSL</i>	<i>Bolu AGSL</i>	<i>Bursa AGSL</i>	<i>Çanakkale AGSL</i>
<i>Çankırı AGSL</i>	<i>Çorum AGSL</i>	<i>Denizli AGSL</i>	<i>Diyarbakır AGSL</i>
<i>Edirne AGSL</i>	<i>Erzincan AGSL</i>	<i>Erzurum AGSL</i>	<i>Eskişehir AGSL</i>
<i>Gaziantep AGSL</i>	<i>Giresun AGSL</i>	<i>Hayat AGSL</i>	<i>Isparta AGSL</i>
<i>İçel AGSL</i>	<i>İstanbul AGSL</i>	<i>İzmir Buca AGSL</i>	<i>İzmir Kemalpaşa AGSL</i>
<i>Karabük/Safranbolu AGSL</i>	<i>Kars AGSL</i>	<i>Kastamonu AGSL</i>	<i>Kayseri AGSL</i>
<i>Kırıkkale AGSL</i>	<i>Kırklareli/Lüleburgaz AGSL</i>	<i>Kırşehir AGSL</i>	<i>Kocaeli AGSL</i>
<i>Konya AGSL</i>	<i>Kütahya AGSL</i>	<i>Malatya AGSL</i>	<i>Muğla AGSL</i>
<i>Niğde AGSL</i>	<i>Ordu AGSL</i>	<i>Osmaniye AGSL</i>	<i>Samsun AGSL</i>
<i>Siirt AGSL</i>	<i>Sinop AGSL</i>	<i>Sivas AGSL</i>	<i>Şanlıurfa AGSL</i>
<i>Tekirdağ AGSL</i>	<i>Tokat AGSL</i>	<i>Trabzon AGSL</i>	<i>Uşak AGSL</i>
<i>Van AGSL</i>	<i>Zonguldak/Ereğli AGSL</i>		

Problem Durumu

Bu çalışmada, Türkiye’de profesyonel (mesleki) müzik eğitimi veren kurumlarda (AgsL) ud eğitimi veren kadın eğitimcilerin, ud eğitimi hakkındaki görüşleri, ud eğitiminde ne

kadar etkili oldukları, bayanların ve erkeklerin ud eğitiminde ne tür farklılıklar olduğu, ud sanatçısı yetiştirmede ne kadar başarılı oldukları, uyguladıkları yöntemler ve kullandıkları teknikleri, bu alanda var olan metot ve materyallerin kullanımı ve eksiklikleri, öğrencilerin bakış açılarını (kadın ud eğitimcilerine karşı), ud eğitimi üzerine düşünceleri, ud eğitimindeki eksiklikler, ud eğitim yöntemleri ve çevrenin bayan ud eğitimcilerine bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışma ile bayan ud eğitimcilerinin günümüz ud eğitimine yönelik görüşleri belirlenmiş olacaktır.

Problem Cümlesi

Buraya kadar yapılan açıklamaların ışığında, araştırmaya konu olan problem cümlesi şu şekilde tanımlanmıştır. “Günümüz AGSL Ud Eğitime Yönelik Kadın Ud Eğitimcilerinin Görüşleri nelerdir?”

Alt Problemler

Birinci Alt Problem: Ud eğitiminde metod kullanıyor musunuz, diğer enstrümanlar için yazılmış metotlardan faydalanarak uluslararası kabul edilen metotlardan faydalanıyor musunuz?

İkinci Alt Problem: Ud eğitiminde melodik ve teknik çalışma sisteminiz hakkında bilgi verir misiniz?

Üçüncü Alt Problem: Türk Müziği’nde ud eğitimi sırasında mutlaka bilinmesi gereken eserler var mı, varsa bu eserlerden bazılarını yazar mısınız?

Dördüncü Alt Problem: Ud öğretiminin nasıl olması gerektiğine yönelik yapılan bilimsel çalışmaları yeterli buluyor musunuz?

Beşinci Alt Problem: Almış olduğunuz ud eğitiminin yeterli ve teknik düzeyde ileri olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

Altıncı Alt Problem: Erkek ve bayan ud öğrencilerinizde farklı öğretim teknikleri kullanıyor musunuz?

Yedinci Alt Problem: Kadın ud eğitimcisi olarak karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Araştırmanın Sayıltıları

Araştırmada, araştırma için seçilen veri toplama yöntemlerinin, araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu,

Araştırma için görüşüne başvurulmuş kişilerin alanlarında uzman oldukları,

Araştırma için hazırlanan anketlerin, araştırma konusu için uygun bir veri toplama yöntemi olduğu,

Araştırmada, ud dersi veren öğretmenlerin verdiği cevapların, gerçek ve samimi olduğu, sayıltılarından hareket edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Türkiye Cumhuriyeti'nde lise bünyesinde müzik eğitimi vermekte olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ile,

Türkiye Cumhuriyeti'nde lise bünyesinde ud eğitimi vermekte olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ile

Ud eğitimi vermekte olan liselerde, ud dersi veren kadın öğretmenler ile

Araştırmacının sağlayabileceği zaman ve maddi olanaklarla sınırlıdır.

Yöntem

Araştırmada, profesyonel (mesleki) müzik eğitimi veren kurumlarda (Ağsl), ud eğitimi vermekte olan bayan ud eğitimcilerine görüşme formu yöntemi uygulanmıştır.

“Görüşme, sözlü iletişim yoluyla veri toplama (soruşturma) tekniğidir. Görüşme çoğunlukla yüz yüze yapılmakta ise de, telefon ve televizyonlu telefon gibi anında ses ve resim iletilicileriyle de olabilir.” (Karasar, 2009:165).

Görüşme formu ulaşılabilen tüm bayan ud eğitimcilerine gönderilmiştir. Karşılıklı görüşme yöntemi ise, maddi olanakların el verdiği ölçüde ulaşılabilen bayan ud eğitimcileri ile yapılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Evren, araştırmanın yapılacağı alanı belirlemek için kullanılan bir terimdir. Evrende yapılan araştırmalar çok geniş

kapsamlı, maliyetli ve aşırı zaman kaybına neden olmaktadır. Bu nedenle araştırmanın evrenini sınırlamak için araştırmanın örnekleme çıkarılır.

“Örnekleme, araştırmanın evreninin bir kısmını alınıp, sadece seçilen kısmın incelendiği bölümdür. Araştırılmasına imkân olmayan evrenler kendi içinde örneklemlere ayrılırlar ve farklı farklı incelenebilirler” (Adar ve Türkmen, 2009:62)

Araştırmanın evreni, Türkiye’de müzik eğitimi veren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleridir.

Araştırmanın örnekleme ise, Türkiye’de müzik eğitimi veren Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, ud eğitimi veren bayan ud eğitimcilerinin olduğu liselerdir.

Müzik eğitimi veren Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinden belirlenen 12 tanesinde;

“Adana Agsl, Aksaray Agsl, Balıkesir Kadriye-Kemal Gürel Agsl, Bolu Agsl, Gaziantep Ticaret Odası Agsl, Edirne Agsl, Giresun Agsl, Kırıkkale Agsl, Konya Çimento Agsl, Samsun İlkadım Agsl, Şanlıurfa Agsl, Tekirdağ Agsl” ud eğitimi verilmektedir.

Bu 12 okuldan 4’ünde;

“Aksaray Agsl, Balıkesir Kadriye-Kemal Gürel Agsl, Bolu Agsl, Konya Çimento Agsl” kadın ud eğitimcileri görev yapmaktadır.

Bulgular

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Ud eğitiminde metod kullanıyor musunuz, kullanıyorsanız kimlerin metodlarını kullanmaktasınız? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler, genel olarak ud metodu kullandıklarını belirtmişlerdir. Ud metodu olarak genellikle, Mutlu Torun, Gülçin Yahya ve Cinuçen Tanrıkorur’un metodlarını kullanmaktadırlar. Ud eğitiminde metod kullanımı dışında sözlü ve sözsüz eserler, buna ilave olarak daha önceden yazılmış ve kendi yazdıkları etüdüleri kullanarak ud eğitimi vermektedirler. Birinci alt probleme ait verilere göre bayan ud eğitimcilerinin, ud eğitimi sırasında belirli bir metod ve teknik izleyerek ud eğitimi verdiklerini belirlenmiştir.

Ud eğitiminde, uluslararası kabul edilen metodlardan faydalanıyor musunuz sorusunun yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler genel olarak ud eğitiminde, diğer çalgılar (keman, piyano vb. gibi) için yazılmış olan etüdüleri uda uyarlayarak eğitim verdiklerini belirtmişlerdir. Metod olarak, eğitimde uluslararası kabul edilen metodlardan ise genel olarak Suzuki metodunun eğitim felsefesini örnek aldıkları belirlenmiştir.

Ud eğitiminde diğer çalgılar için yazılmış etüdülerin uda uyarlanması ve diğer uluslararası alanda kabul edilen metodlardan teknik açıdan faydalanılması, hem bayan ud eğitimcilerinin teknik ve yenilik açısından kendilerini geliştirdiklerini ve öğrencilerine daha teknik bir eğitim vermeyi amaçladıklarını hem de ülkemizde ud eğitimine yönelik teknik anlamda yeterince metod olmadığını göstermektedir.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Ud eğitiminde melodik ve teknik çalışma sisteminiz hakkında bilgi verir misiniz? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenlerde genel olarak melodik ve teknik çalışmaların aynı anda verilmesi gerektiğini düşünmektedirler ve teknik eğitiminin tüm eğitim süresince devam etmesini savunmaktadırlar. Öğretmenlere göre teknik çalışma düzeyi ve melodik çalışma düzeyi birbirine paralel olarak devam etmelidir ve öncelikli olarak temiz ses basılması hedeflenmelidir. Melodik ve teknik çalışma sırasında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesine gelen öğrencilerin alt yapı eksiklikleri göz önüne alınarak öncelikli olarak, udun tarihi, çalgıyı fiziksel olarak tanıma “Ud’un yapısı, kullanılan malzemeler, muhafaza etme koşulları, iyi bir udda bulunması gereken özellikler gibi.”, sonrasında tutuş ve oturuş biçimlerinin, parmakların duruşu ve kullanılmasının ve mızrabın kullanılması öğretilmelidir. Daha sonrasında müfredatta yer alan makam sırasına göre küçük motiflerden oluşmuş ezgilerin yer aldığı etüdüler, egzersizler ve dizi çalışmaları yapılmalıdır. Sonrasında eser öğretimiyle

birlikte teknik çalışmalara da başlanarak aynı anda devam etmelidir.

Ankete katılan bazı öğretmenler, öğrencinin ancak gerekli teknik seviyeye ulaştıktan sonra eser icrasına başlamalarını savunurken diğer öğretmenler bunun öğrenciye çalgısından uzaklaştıracağını savunmakta ve eser ile teknik çalışmaların aynı anda devam etmesi görüşünü savunmaktadırlar.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Türk Müziği'nde ud eğitimi sırasında mutlaka bilinmesi gereken eserler var mı, varsa bu eserlerden bazılarını yazar mısınız? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler, ud eğitimi sırasında mutlaka bilinmesi gereken eserler olduğu düşüncesine katılmaktadırlar ve eser öğrenirken dinlemenin de eğitim aşamasında önemli bir süreç olduğunu düşünmektedirler. Öğrenilmesi gereken eserlerden bazıları şunlardır; Refik Fersan Rast Peşrev, Lavtacı Andon Hicaz Mandıra, Refik Fersan Hicaz Peşrev, H. Sadettin Arel Nihavend Peşrev (mini mini), Mesud Cemil Nihavent Saz Semaisi, Refik Talat Alpman Mahur Saz Semaisi, Hüseyini Çeçen Kızı vb gibi. Bu eserlerin bir bağlayıcılığı olmamakla birlikte, tavsiye amaçlı olarak yazılmıştır.

Ud eğitimi sırasında mutlaka bilinmesi gereken sözlü ve sözsüz eserlerden bazıları bunlardır fakat eserleri bu kadarla sınırlamak mümkün değildir. Böyle bir müfredatın hazırlanması için uzman kişilerin bir araya gelerek bir müfredat hazırlaması gerekmektedir.

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Ud öğretiminin nasıl olması gerektiğine yönelik yapılan bilimsel çalışmaları yeterli buluyor musunuz? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler, Ud öğretiminin nasıl olması gerektiğine yönelik yapılan bilimsel çalışmaları yeterli bulmamaktadırlar. Genel olarak eserden fazla etüt çalışmalarına yer verilen metodların kullanılması gerektiğini düşünmektedirler.

Ud öğretimi için bu güne kadar yazılmış bazı ud eğitim metodları şunlardır;

- Ak A. Ş. Ud İçin Sürat ve Pozisyon Etütleri,
- Ak A.Ş 1996 Türk Saz Mûsikîsi'nde Süsleme ve Ud İçin Geleneksel İcra Yöntemleri,
- Eren S. 1956 Ud Metodu, Karahasan T. H. 2003 Ud Metodu,
- Şençalar K. 1978 Ud Öğrenme Metodu,
- Tanrıkorur C. Ud Metodu. (Yayınlanmamış),
- Targan Ş. M. 1995 Ud Metodu,
- Targan Ş. M. 2005 Ud Metodu,
- Targan Ş. M. 2006 Ud Metodu,
- Torun M. 1993 Ud Metodu,
- Torun M. Ud Metodu Görerek Dinleyerek 1–2–3,
- Turan B. 1993 Uygulamalı ud metodu,
- Yahya G. 2002 Ud Alıştırmaları,
- Yahya G. 2002 Ud Metodu,
- Yahya G. 2002 Ünlü Virtüöz Yorgo Bacanos'un Ud Taksimleri.

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Almış olduğunuz ud eğitiminin yeterli ve teknik düzeyde ileri olduğu düşüncesine katılıyor musunuz? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler, aldıkları ud eğitiminin teknik yönünden yeterli olduğu düşüncesine katılmamaktadırlar. Erkek öğrencilerin daha teknik ud eğitimi aldıkları ve bu teknik eğitimi dışarıda (piyasada) uygulama fırsatı buldukları için teknik anlamda daha ileri seviyede oldukları belirtilmektedir. Kadın ud eğitimcileri, ud eğitimi sırasında teknik çalışma ve repertuarın geliştirilmesinin yanında ders esnasında nazariyat eğitiminin de verilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Erkek ve bayan ud öğrencilerinizde farklı öğretim teknikleri kullanıyor musunuz? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler, genel olarak erkek ve bayan ud öğrencilerinde farklı öğretim teknikleri kullanmaktadırlar. Erkek öğrencilerde doğrudan etüt ve eser çalışmalarına başlanırken, bayan öğrenciler erkeklere göre fiziksel olarak daha güçsüz olduklarından dolayı, genellikle zor ses üretiyorlar ve bu nedenle bayan öğrencilere öncelikle parmak kaslarını güçlendirici egzersizler yaptırarak bu sorunu ortadan kaldırmayı amaçlıyorlar. Parmak egzersizlerinden sonra etüt ve eser çalışmalarına geçilmesi bayan öğrencilerde çalgı performansını artırıyor.

Bayan öğrencilerin parmak kasları geliştikçe hem daha temiz ses elde edebiliyorlar, hem de daha ileri tekniklerin ve süratin gerektiği eserleri çalabilme seviyesine ulaşabiliyorlar. Ayrıca bayanların fiziksel özelliklerine daha uygun çalgı yapılması da bayanların çalgı performansını artıracaktır.

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar:

Kadın ud eğitimcisi olarak karşılaştığınız sorunlar nelerdir? Bu alt problemin yanıtlanmasında, öğretmenlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Ankete katılan öğretmenler, ud eğitimindeki teknik çalışmaların genellikle usta-çırak ilişkisine dayalı olduğunu belirtmektedirler. Bir bayan olarak küçük şehirlerde iyi bir ud eğitimcisi bulmanın zor olduğu, şehir dışında bulabilecekleri eğitimcilerle çalışmaların ise maddi ve bayan olmanın getirdiği zorluklardan dolayı çok zor olduğunu belirtmişlerdir. Diğer alt problemde belirtildiği gibi bayan ud eğitimcileri, udun bayanların fiziki yapısına uygun olmasının, çalgı hâkimiyetini biraz daha artırabileceğini düşünmektedirler.

Sonuçlar ve Öneriler

Birinci alt problemde elde edilen bilgiler sonucunda, görüşme formu uygulanan katılımcılar, genel olarak eğitim sırasında ud metodu kullandıklarını, bununla birlikte çeşitli kaynaklardan eser notaları ve kendi bilgi birikimlerinden faydalandıkları belirlenmiştir. Yalnızca bir kaynağa bağlı kalmayarak her türlü kaynaktan yararlandıkları görülmüştür. Görüşme formu uygulanan katılımcılar ud eğitimi sırasında ülkemizde yazılmış olan metodlar dışında, uluslararası alanda

yazılmış olan diğer metodlarında inceleyerek yeni çalma teknikleri geliştirdikleri görülmektedir.

İkinci alt problemde elde edilen verilere göre, görüşme formu uygulanan katılımcılar tüm eğitim süresince teknik eğitim verilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Katılımcılar, melodik eğitim ve teknik eğitimin birbirine paralel olarak verilerek öğrencinin hem fiziksel olarak yeterli seviyeye ulaşmasını sağlamak hem de duyum ve icra olarak kendini daha fazla geliştirebileceği düşüncesine katıldıkları görülmüştür.

Üçüncü alt problemde elde edilen veriler sonucunda, görüşme formu uygulanan katılımcıların, eğitim süresince öğrencilerin mutlaka öğrenmesi gerekli olan eserler olduğunu belirtmişlerdir. Bu eserler dışında da ud eğitimi için mutlaka bir müfredat kitabı hazırlanması ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde ki tüm ud eğitimcileri ile bir araya gelinerek bir müfredat hazırlanması ve tüm okullarda belirli bir sisteme dayalı ud eğitimi verilmesi gerektiğini sonucuna ulaşmışlardır.

Dördüncü alt problemde elde edilen veriler sonucunda, görüşme formu uygulanan katılımcıların, ud eğitimi için yapılmış olan bilimsel yayınların yetersiz olduğunu düşündükleri görülmüştür. Katılımcılar ud eğitimi için yapılan çalışmalarda daha çok etüd ve teknik çalışmalara yardımcı olabilecek çalışmaların yer alması konusunda aynı fikirde oldukları görülmüştür.

Beşinci alt problemde elde edilen veriler sonucunda, görüşme formu uygulanan katılımcıların, bayanların fiziksel yapılarından dolayı erkeklere göre daha az teknik uygulayabildikleri ve erkeklerde daha fazla uygulama alanı olduğunu için kendilerini bu yönde daha fazla geliştirdiklerini belirttikleri görülmektedir. Bununla birlikte günümüzde bayan ud icracı ve eğitimcilerinin artmasıyla ud eğitiminde daha fazla teknik çalışmaların yapılabildiği gözlenmektedir.

Altıncı alt problemde elde edilen veriler sonucunda, görüşme formu uygulanan katılımcıların, erkek ve bayan öğrencilerinde farklı ud eğitim teknikleri kullandıkları erkeklerde daha fazla teknik çalışma yapılırken, bayan öğrencilerinde daha çok sesleri doğru basma ve eserleri icra etme çalışmaları üzerine yoğunlaştıkları belirlenmiştir.

Yedinci alt problemde elde edilen veriler sonucunda, görüşme formu uygulanan katılımcıların, bayanların bir

enstrüman çalma konusunda toplum tarafından erkeklere göre daha yetersiz oldukları düşüncesi yaygın olmasına rağmen bayan icracılarında günümüzde kendilerini geliştirerek yeni tekniklerle icra ve eğitim olarak daha ileri seviyelere geldiklerini düşündükleri sonucuna ulaşmışlardır.

Gelişmekte olan müzik eğitimi alanında, daha çok kadın ud eğitimcileri ve sanatçıları yetiştirmek için, mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda kadın ud eğitimcisi ve sanatçı adayları daha fazla dikkate alınarak, doğru yönde erkeklerden daha fazla teşvik edilmelidir. Bunun sonucunda kendi özgüveni daha fazla olan ve her alanda daha iyi başarılar sağlayacak bayan ud eğitimcileri ve sanatçıları kazanabiliriz.

Kaynaklar

- Adar, Ç. ve Türkmen, U. (2009). Türkiye’de Türk müziği nazariyatı ve solfej dersine yönelik öğretmen ve öğrenci tutumlarının incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 2(1), 57-72.
- Adar, Ç. (2008), *Türkiye’de Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (YL), Afyon
- Ak, A.S. (2002). Türk Mûsikîsi Tarihi, Akçağ Yayınları, Ankara
- Bilgin, N. (1984). Müzik İletişim Ekolojisi ve Müzik Tüketim Alanının Programlanması. 1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu’nda Sunulmuş Bildiri, *Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları*, İzmir
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Nobel Yayınları, Ankara
- Morgül, M. (2001). *Müzik Nasıl Öğretilir?* Yurt Renkleri Yayın Evi, Ankara
- Say, A. (2005). *Müzik Sözlüğü*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara
- Somakçı, P. (1999). *Türk Müziği Nazariyat ve Solfeji*, Bemol Müzik Yayınları, İstanbul
- Tarlabası, B. (2001). Eğitim sistemimizde müzik eğitimimizin yeri ve amaçları. *Müzikte 2000 Sempozyumu*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara
- Tezcan, M. (1992). *Eğitim Sosyolojisi*, Zirve Ofset, Ankara

Uçan, A. (1994). Müzik Eğitimi, (2. Baskı) Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Uçan, A. (1977), *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara

URL-1 (2012). <http://www.muzikegitimcileri.net/> erişim tarihi: 12.11.2012.

Study of Woman Oud Trainers' Opinions Directed to Oud Training in Anatolian Fine Arts High Schools

Çağhan Adar[†]

Afyon Kocatepe University, Turkey

Received: 25.02.2013 - Revised: 25.05.2013 - Accepted: 30.05.2013

Summary

Purpose: In Turkey, in the professional (vocational) institutions offering education in music, (AgsI) the view on education of the women educators teaching oud, training oud how effective they are, what kind of differences are they in the education of women and men, how successful they are in training oud artist, applied methods and techniques, students' perspectives (against women educators lute), their view on oud education, training deficiencies in the oud education, oud education methods and point of views of the others on female educators teaching oud is the main aim of this research.

Method(s): In the research, in the professional (vocational) institutions offering education in music (AgsI), the interview of oud female educators training oud education, and the survey interview (open-ended) method were applied. The survey method was sent to all the female oud educators whom we were able to reach. The method of mutual negotiation was applied to the female oud educators whom we were able to reach in the extent of financial facilities.

Results: Today, women educators oud providing education in Anatolian Fine Arts High Schools submit studies and exercises which they have developed to give more technical training in addition to verbal and non verbal written works by using currently written method and adapting the other instrumental methods like Suziki accepted internationally. In the oud education, female oud educators have thought of the necessity of giving melodic and technical studies at the same time through all the training. Thus, there will be a progress in parallel. In women and men because of the physical properties, it

[†]Corresponding Author: Phone: +90 533 7225259, E-mail: cadar@aku.edu.tr
ISSN: 2146-7811, ©2013

is necessary to use different teaching methods. During training, which female oud educators have given, this conclusion has been reached that they have given the education based on innovations and methods which enable students to make progress.

Conclusions and Recommendations: In this survey, it is seen that music teachers have used many methods such as Torun, Gülçin Yahya, Cınuçen Tanrıkorur during the Oud education. When the methods used are analyzed, it is determined that resources for the training of oud are not enough and more work needs to be done. In the methods used in the education of the Oud, verbal and instrumental works is more, while Ütüd is seen to be less. Therefore, in the study which will be done, more studies must be given importance; even new methods containing the work based on only studies should be prepared. in the oud education given in the school, due to physical insufficiency of the female oud students before starting to play and in the period of work, they must do more finger exercise that male students. As a result, they will take a good education by overcoming the physical shortcomings. The Works given during the training is limited by each teacher's repertoire In Anatolian Fine Arts High Schools, it is necessary that all of the oud educators must come together to give systematic oud education, renew all of the curriculum and in all of the school, the education based on certain system must be given.

Keywords: Training, Oud, Woman, Anatolian Fine Arts High Schools